

Jeffrey W. Childers

Corrigenda to Gérard Garitte's Edition of the Old Georgian Acts

Gérard Garitte's 1955 edition¹ of two Old Georgian manuscripts of Acts located at Mount Sinai bridged a broad gap in our knowledge of the Old Georgian text of scripture. Prior to his edition, only an obscure volume published in Tbilisi furnished scholars with complete texts of the Old Georgian Acts as represented in ancient manuscripts.² The latter incorporates a significantly greater number of manuscripts, but has often been unrecognized in the West.³ Garitte's edition, although limited in its scope, has been readily available to Western scholars, as shown by its frequent occurrence in bibliographies. We are indebted to Garitte simply for making the text available to us, but we are also indebted to him because he did his work with painstaking care. Recent research on the two Sinai manuscripts edited by Garitte underscores his accuracy.⁴ However, this research also brings to light a number of errors in Garitte's edition which deserve correction, in the tradition of his careful work.

The following is a compilation of the printed errors, along with corrections which derive directly from the manuscripts themselves. A survey of the errors reveals that some are obviously typographical in nature. Others are orthographical. However, no attempt has been made to distinguish between types of errors. The purpose of this paper is simply to provide *corrigenda* for the printed text according to the ancient manuscripts. Only orthographical variations of the types with which Garitte concerns himself have been corrected.⁵

1 Gérard Garitte, *L'ancienne version géorgienne des Actes des Apôtres* (Bibliothèque du Muséon 38; Louvain: Publications Universitaires, 1955).

2 Ilia Abuladze, საქმე მოციქულთა ძველი ხელნაწერების მიხედვით (ძველი ქართული ენის ძეგლები 7; Tbilisi: Georgian Academy of Sciences, 1950).

3 See the comments by J. Neville Birdsall, "The Georgian Versions of the Acts of the Apostles", in *Text and Testimony. Essays in Honour of A.F.J. Klijn*, eds. T. Baarda, et al. (Kampen: 1988), 39-40.

4 This research is sponsored by the *International Project on the Text of Acts* (see Carroll D. Osburn, "The Search for the Original Text of Acts: An International Text-Critical Project", *Journal for the Study of the New Testament* 44 (1991): 39-55).

5 Garitte understandably chooses to ignore certain orthographical variations between the manuscripts he edits. For example, he does not note the typical omission in B of the prefix ჰ- from the form ჰრქოვა normally encountered in A. Similarly, where A generally has იყვნეს, B reads იყოვნეს, but Garitte ignores the variation. Garitte's treatment of variation between-ჟ and-ფ is inconsistent (see *L'ancienne version géorgienne*, 13).

In the following *corrigenda* list, errors appearing in Garitte's text are on the left of the bracket, corrections on the right. Explanatory notes are included where necessary.

Signs and Abbreviations

- A = Sinai georg. 31
 B = Sinai georg. 39
 OM = omit
 + = add
 * = correction contained in manuscript

Corrigenda

- Acts 1:1 ღმრთისმოყვარეო] ღმრთისმოყვარეო AB
 Acts 2:21 ჰხადოს] ხადოს B
 Acts 2:23 შემშჳოვალეთ] შემშჳოვალთ B
 Acts 2:29 დღენდელად] დღენდღელად B
 Acts 2:34 თვტალმან] ოვტალმან AB
 Acts 2:40 ოვწამებდა] ოვწამებდა AB
 Acts 3:10 თვს] + ზინ B
 Acts 3:16 სარწმოვნოებამან] სარწმოვნოვებამან B
 Acts 4:6 ნათესავნი] + იგი B
 Acts 4:30 სასწათვლსა] სასწაოვლსა AB
 Acts 4:34 ვის] ვინ AB
 რომელი] რომელნი AB
 ჰოვნიერნი] ჰოვრნიერნი B
 Acts 5:3 ცროვებად] ცროვებად B
 Acts 5:20 ერსა] + მას A
 Acts 5:28 გამცენით A] გამცენით AB (apparatus note 1 erroneously reads this only for B)
 Acts 5:32 მისთა] მის B (*მისთა)
 Acts 6:2 apparatus note 2: -ყ- sup. lin. B]-ჰ- sup. lin. B (the corrector supplied -ჰ-)
 Acts 6:5 სიტყოვად] + ესე B
 Acts 6:7 apparatus note 1 designates an incorrect insertion for the marginal reading; it is inserted between იეროვსალჳმს and ფრიად in A
 Acts 6:12 წარმოიტაცეს] წარმოტაცეს B
 Acts 6:13 ამის] მის B

- Acts 7:2 ისმისეთ] ისმინეთ AB
 Acts 7:4 ამას] მას B
 Acts 7:10 მისსა] მის B (*მისსა)
 Acts 7:16 აბრაჰამსა] აბრაამსა A
 Acts 7:28 გნენავს] გნებავს AB
 Acts 7:40 არს] რს B
 Acts 7:53 დაიმარხეთ] დაიმახეთ B
 Acts 8:2 და²] OM B
 Acts 8:13 და⁶] OM B (the apparatus incorrectly suggests that the corrector supplied და, apparently confusing it with და- in დაოვევრდებოდა)
 Acts 8:25 მიმოაწვეს] მიმოაწიეს B
 Acts 8:31 ილოცვიდა] ჰლოცვიდა AB
 Acts 8:34 სხვსამე] სხვსა B
 Acts 8:35 წიგნთა] წიგთა B
 Acts 8:40 მას] *+ ყოველსა B
 მისი] მისა AB
 Acts 9:18 ნაქოვრთენი] ნაქოვრთენნი B
 Acts 9:30 ვითარცა] და ვითარცა B
 Acts 9:38 ოღენ] ოღენ AB
 Acts 10:6 apparatus note 1: მეპატრაკისასა B] მეპატრაკისა B
 Acts 10:21 აღდგა] აღდა B
 Acts 10:33 ოვლისა] ოვლის B
 Acts 11:6 ქოვეყასისაჲ] ქოვეყანისაჲ
 Acts 11:10 აღმალღდა] ამალღდა B
 Acts 11:19 ჰოვრიათა] ოვრიათა B
 Acts 11:28 ღლეთა] ღლეთა AB
 Acts 11:29 სამსახოვრებელად (properly referenced to apparatus note 2)] B's marginal corrections produce: სამსახოვრებელადდ (in the text of 11:29, კაცადკაცადმან should be referenced to apparatus note 1)
 Acts 12:11 მე] OM B
 Acts 12:12 მოეგონა] მოიგონა B
 Acts 12:15 ეგრე] ეგე B
 Acts 13:8 ვპატიონისასა] ვპატიონისასა B
 apparatus note 1: -ა- post წ sup.lin B] -ა post -ს³ sup. lin B (corrector supplied the final -ა, not an interior -ა-)
 Acts 13:13 პანფილიადსა] პანფულიადსა B
 Acts 13:22 დავით¹] დავითი B
 Acts 13:24 წინაღსწარქადაგებდა] წინაღსწარქადაგებდა B
 იოჰამე] იოჰანე AB
 Acts 13:26 თქოვენ თანა] თქოვენთა B
 Acts 13:36 მან] OM B

- Acts 13:46 განეცხადნეს] განეცხადნეს B
- Acts 13:50 მთავარნი] მთავრნი B
- Acts 14:1 apparatus note 1: მა B] მას B (A reads მა; the apparatus incorrectly transposes witnesses)
- Acts 14:6 მიივლტოდეს] მიილტოდეს B; *+ მოციქოლნი A
სოფლებნა] სოფლებსა AB
- Acts 14:12 apparatus note 1: ესრეთ B] ერმეთ B
- Acts 14:13 მთავრისა] მთავარისა B
- Acts 14:16 მისისათა] მათისათა B
- Acts 14:17 დაოვტევა] დაოვტვა B
- Acts 14:25 იტალიად] ატალიად B
- Acts 14:26 ვინადთცა] ვინადცა AB (apparatus note 1 incorrectly indicates B reads ვინადცა and A reads ვინადთცა)
- Acts 15:7 წარმართთა] წამართთა A (*წარმართთა above line)
- Acts 15:15 apparatus note 2: წინაწარ- B] წინასწარ- B
- Acts 15:24 აქოვზნა] აქოვზ B (*აქოვზნა)
- Acts 16:4 apparatus note 2: -ბოლსა B]-ბოვლსა B (both A and B read დამტკიცებოვლსა)
- Acts 16:12 მაკედონელთა] მაკედონელთა AB
- Acts 16:15 ლადგერიით] დაადგერიით AB
- Acts 16:18 გას] გან AB
- Acts 16:36 პრქოვა] პრქოვა AB
ერისთავთა] ერისთავთავთა B
- Acts 16:39 განსლვად] განსლად B
- Acts 17:1 ანფიპოლი] ანფიპოვლი B
და აპოლონიად] და პოლონიად B
- Acts 17:7 apparatus note 2: -ქ- m² B] იქ- m² B
- Acts 17:15 პავლე] პ- appears to have been written over an erasure in B
- Acts 17:16 ელოდა] ელოდა მათ AB (* ელოდა A, მათ being erased by A's corrector)
- Acts 18:2 იყო] + იგი B
- Acts 18:13 ვითარმელ] ვითარმედ AB
- Acts 18:19 apparatus note 1: -ოვ- sup. lin. B] -ოვ- et -ე- sup. lin. B (i.e. B reads დატვნა, which has been corrected to დაოვტევნა)
- Acts 18:20 დაადგრა] დაადგრა B
- Acts 19:21 აღესროვლა] აესროვლა B
- Acts 19:38 დემეტრიოს A] დემეტრიოსს AB (apparatus note 1 incorrectly claims that only B has this reading)
- Acts 20:9 ევსუქოს] ევსუქოს B
ზედა²] OM B
ქოვეყანად] ქოვეყანსა B

- Acts 20:20 ვითარ] ვითარცა B
- Acts 21:1 პატრად] პატარად B
- Acts 21:4 რადამცა არა] რადამცა რა B
- Acts 21:10 გარდამოვიდა] გარდამოვიდოდა B (apparatus note 2, due apparently to the omission of (-), incorrectly claims the reading მოვიდოდა for B).
- Acts 21:11 კაცისად] კაცისა B
ჰოვრიარა] ჰოვრიათა AB
- Acts 21:20 აღიდებდეს] აღებდეს B
- Acts 21:24 apparatus note 1: -ნეს sic B] -ნეს sic B
- Acts 21:25 გან] + გან B
სისხლსა] სისხლისა B
- Acts 21:26 apparatus note 2: განწმიდა B] განიწმიდა B
- Acts 21:27 დაასხნენ] დასხნეს B
- Acts 21:28 ლაღებდეს] და ლაღებდეს B
- Acts 22:2 ოვფრომს] ოვფრო B
- Acts 22:3 აღზრდილ] აღზრდილი B
apparatus note 1: შჩოვლისა B] შჩოვლითა B
- Acts 22:13 ჩემდა] + და B
- Acts 23:6 ერთკერძო] ერთკერძო B
ფარისეველთა] ფარისეველთა AB
ჴმა ყო] ჴმყო B
- Acts 23:9 კრებოვლისა] კრებოლისა B
კიცისა] კაცისა AB
- Acts 23:10 გამოტაცება] გამოტაცებად B
მიყვანა] მიყვანება AB
- Acts 23:11 apparatus note 1: დადგრა B] დაადგრა B
- Acts 23:21 ოვმრავლჴს] ოვმრალეს B (apparatus note 2 indicates only part of the total variation)
- Acts 23:31 მსგავსად] მსგავსავსად B
ანტიპატრიდადმდე] ანტიპარიდადმდე B
- Acts 23:35 apparatus note 1: შემასნელნი B] შემასნელნი A (B reads შემას-
მენელნი; witnesses have been transposed)
- Acts 24:11 ვინათგან] ვინათგან AB
- Acts 24:14 წინამსწარმეტყოველთა] წინაწარმეტყოველთა B (cf. apparatus
note 3, which indicates only part of the total variation)
- Acts 24:22 apparatus note 1: ფილიქს B] ფილიქმს B
- Acts 25:11 კეისარსა] *კეისარს B
- Acts 25:21 დამარხვალ] დამარხვად AB
- Acts 25:25 მას] ამას B (*მას)
კეისარსა] *კეისარს B

- Acts 26:6 განიკითხვი] განვიკითხნი AB
 Acts 26:8 განიკითხვის] განითხვის B
 Acts 26:20 წარმართთა] წარმართთა B
 Acts 27:7 სალმონჭთ] სალმონჭთ B
 Acts 27:17 მოვიდოდა] მივიდოდა B
 Acts 27:23 ვმსახოვთებ] ვმსახოვრებ A; მსახოვრებ B (cf. apparatus note 2)
 Acts 27:27 შოვალამეს] შოვალამესა B
 Acts 27:30 მიზეზითა] მიზეზითა B
 Acts 27:33 ვინათგან] ვინათ B
 Acts 28:7 apparatus note 1: შემიწყნარნარნა B] შემიწყნარნარნა A (B reads შემიწყნარნა ; witnesses have been transposed)
 Acts 28:10 რომელთა] რომლითა B
 Acts 28:25 apparatus note 2: ესადას B] ესადას B
 Acts 28:27 განვკოვრნენ] და განვკოვრნენ B